

Januar 2022

SKAKDRENGENE FRA SKANDERBORG

En fortælling om de bedrifter, som Skakdrengene fra Skanderborg udførte i perioden 1953 til 1967.

Mine forudsætninger for at skrive denne fortælling er to. Dels er jeg søn af to af de, der startede det hele, og dels har jeg selv været med hele vejen. Mit navn er Jan Rode Pedersen. Mine forældre, Dagny og Robert Rode Pedersen samlede en del avisudklip og fotografier i perioden, og dette materiale blev overgivet til Egnsmuseet ved Skanderborg Museum, inden min mor døde. Her har jeg genset og gennemgået materialet, som ligger til grund for denne beretning om Skakdrengene fra Skanderborg. Jeg har villet lave denne fortælling, mens det stadig er muligt, men også fordi jeg synes den er spændende i sig selv, med tråde til nutidens Danmark og alment menneskelige vilkår og valg.

Redaktøren af Ugebladet i Skanderborg, Søren Olesen, indrykkede i december 1953 en annonce i netop Ugebladet, hvor han søgte efter personer, der ville påtage sig ansvaret for at undervise børn og unge mennesker i at spille skak. På den tid var dette ønske udtryk for en utrolig visionær tankegang, fordi man dengang ikke havde organiseret undervisning i skak, sådan som man har det nu til dags, og har haft det i mange år.

På den tid og tidligere foregik undervisning i skak, ved at man lærte det af en anden. Det var typisk gennem en anden, man lærte spillet at kende. Enten af en kammerat eller i familien. Danmarks første stormester, Bent Larsen lærte det f.eks. af en jævnaldrende kammerat, som havde lært det i sin familie. Først når man forlod skolen, havde man rigtig mulighed for at dyrke skak på en organiseret måde, ved at melde sig ind en lokal skakklub. Lærlinge og soldater betalte kun det halve i kontingent i forhold til de andre medlemmer af klubben i Skanderborg på daværende tidspunkt.

Mine forældre var flyttet til Skanderborg i august 1951 og havde købt Osteforretningen på Mindet, hvor de også boede på 1. salen, lige ovenover butikken. Min far havde lært at spille skak nogle få år tidligere og var fascineret af spillet. Han var allerede medlem af Skakklubben i Skanderborg, hvilket også var tilfældet for Søren Olesen. De har sikkert talt sammen om Søren's opslag og resultatet blev, at mine forældre tilbød at stille deres lejlighed og tid til rådighed for undervisningen.

Som fortalt tilbød mine forældre at påtage sig opgaven. Og der blev indrykket endnu en annonce i Ugebladet, hvor der blev tilbudt, at unge mennesker kunne spille skak eller lære at spille det, hvis man var interesseret. Det hele skulle forgå en bestemt ugedag resten af vinteren i 1954; et par timer ad gangen.

Mine forældre havde forestillet sig at der ville komme en 5-10 stykker, max, men der var tæt på tyve den første aften. Det betød, at de måtte låne stole og et enkelt bord hos naboerne, for at få plads til alle. Det

lykkedes den første gang, og siden var de mere forberedte og klar over, hvad der ventede dem. Der kom både drenge og piger. Der var også forskel på interessen, kendskabet til skak, og hvor motiveret man var for at blive bedre til at spille skak. Talentet var selvfølgelig også forskelligt. Sådan er det vel stadig, når børn og unge skal lære noget nyt. Aftenen sluttede med, at min mor serverede hjemmebagt franskbrød med ost til de fremmødte. Den første tid lånte man brikker af Skanderborg Skakklub, men det var en uholdbar situation. Skakundervisningen fortsatte til udgangen af april samme år, hvorefter der var pause til efteråret.

Derfor ansøgte Søren Olesen og min far, Robert Rode Pedersen, Skanderborg Kommune om et beløb til indkøb af skakspil, inden man begyndte på en ny sæson om efteråret 1954. Byrådet bevilgede 100,- kr. til indkøb af skakspil. Jeg tror, at de kunne købe 10 sæt for de 100,- kr. At Byrådet bevilgede pengene har altid undret mig, men Søren Olesen var jo en kendt mand i bybilledet. Det kunne jo også være, at man syntes, at det kunne være godt, hvis de unge mennesker havde noget fornuftigt at give sig til en gang imellem. Det synes voksne vel stadig.



Skakbrikkerne var leveret i meget små papkasser, som hurtigt gik i stykker. Det betød, at der skulle laves noget mere holdbart, brikkerne kunne placeres i. Min mor syede nogle poser, som de kunne være i. Poserne, ostemadderne og lokalerne var for egen regning, og noget mine forældre påtog sig som noget ganske selvfølgeligt. Hvem skulle ellers? Min far stod for det skakmæssige og min mor det andet. Efter ca. 2½ år var lejligheden blevet for lille til antallet af fremmødte, og det blev besluttet, at skakundervisningen af de unge, for dem var der klart flest af, skulle flyttes til andre lokaliteter. På det her tidspunkt var der heller ikke flere piger, der deltog i undervisningen. Hvad frafaldet skyldes, kan der kun gisnes om, men et faktum var det. Dengang var det også meget usædvanligt, at piger og for den sags skyld også kvinder spillede skak. Dette er der heldigvis lavet om på nu til dags. Dansk Skoleskak gør et stort stykke arbejde for også at give pigerne mulighed for at lære glæden ved det fantastiske spil, som skak er.

Som sagt blev mine forældres lejlighed for lille til antallet af fremmødte, og det blev derfor besluttet at flytte undervisningen til byens bibliotek, hvilket skete ved starten af efterårssæsonen 1956.

Perioden fra 1956 til 1961.

Meget af det, der allerede var etableret, fortsatte uforandret. Klubaftenen var stadig en gang om ugen i to til tre timer. En klubaften startede typisk med, at Rode Pedersen, herefter Rode, underviste i et tema eller et parti, som han syntes var interessant og lærerigt. Det foregik på et stort skakbræt lavet i træ. Et såkaldt demonstrationsbræt. Brikkerne var lavet af krydsfiner. Nu til dags kan man købe demonstrationsbrætter i metal med brikker, der er magnetiske, eller man nøjes med at bruge sin pc. Træbrættet med tilhørende brikker blev lavet af tømrer og snedker, Rasmus Rasmussen, som havde sit snedkeri i Hørning. Det skulle han ikke have nogen betaling for, så han har nok fået osten lidt billigere, end han plejede, de følgende gange han handlede i butikken. Han var også medlem af Skanderborg skakklub.



For skaks vedkommende er det typisk med klubaftener om efteråret og vinteren. Forår og sommer bruges sjældent til skak på faste klubaftener. Sådant var det dengang og til dels stadig. I sæsonen 1956 – 57 var der 30 drenge og unge i alderen 7 til 17 år tilmeldt turneringen og undervisningen. Alle betalte 5,- kr. for at deltage. Alt indskud blev brugt til præmier og drift, hvilket vil sige køb af skakmateriale. Alle drengene fik en præmie, uanset hvordan man ellers havde klaret sig i turneringen. Dette var et gennemgående princip gennem alle årene. Det er altid dejligt at få en præmie. Et andet gennemgående princip var, at der altid skulle være en klasse for nybegyndere og de mindst øvede. De øvrige drenge var inddelt i klasser efter styrke, ganske som i dag. Undervisningen begyndte at blive mere målrettet og systematisk og spillestyrken steg konstant blandt Skakdrengene fra Skanderborg, hvilket jo også betød, at de gennem de indbyrdes kampe var med til at gøre hinanden bedre. Drengene var snart modne til at prøve kræfter med andre unge.

I Århus var der dengang i januar og februar måned en turnering for børn og unge arrangeret først af Århus Amtstien, siden Demokraten og til slut af Århus Stiftstien. Turneringen stoppede først i midten af tresserne, og klasserne var opdelt efter alder. Svend Eriksen fra Nordre Skakklub var turneringsleder i mange år og var helt givet med til at gøre turneringen til en rigtig god oplevelse for langt de fleste deltagere uanset de individuelle resultater. Præmierne var flotte og mange, og i alle de år Skakdrengene fra

Skanderborg deltog, har de hentet rigtig mange af præmierne med hjem til Skanderborg. Nogle år fik op til 50 % af drengene præmie. Turneringen foregik fire lørdage om eftermiddagen. Et par biler kunne som regel være nok til at rumme alle drengene. Rode lagde altid bil til, og som regel var der en af forældrene, der stillede med nr. to.

Et andet arrangement, hvor skakdrengene årligt deltog, var Nytårshandicapcupskaktturneringen, som den lokale skakklub stod for den første klubaften i det nye år. De af drengene, der var dygtige nok, hvilket vil sige havde en fair chance for at klare sig i det mindste hæderligt, fik lov til at deltage, hvis man ville. Turneringen er stadig en tradition i Skanderborg Skakklub og afholdes fortsat første klubaften i det nye år, selvom man nu har skakure nok til, at man kan spille lynskak. Det havde man ikke da traditionen opstod.

Derfor måtte man bruge andre metoder, hvis man ville spille lynskak, og således at alle, der ønskede at deltage, også kunne deltage i turneringen. Turneringen foregik og forgår stadig på den måde, at man får ti sekunder til sit træk, hvorefter det er modstanderens tur til at få ti sekunders betænkningstid. En opråber sidder så længe turneringen varer den aften og råber hvid skiftevis sort hvert tiende sekund. Noget af en præstation. Alle, der deltager, får mindst to kampe. Efter første kamp bliver spillerne opdelt i en taber og en vindergruppe. Herefter er det kun vinderen af de enkelte kampe, der får lov til at forsætte. Man fortsætter til der er fundet en vinder i begge grupper. De tre bedste får præmie. Der er endnu noget ret så specielt ved Nytårshandicapcupturneringen, og det er netop, at man som spiller får handicap alt afhængig af, hvor stor forskellen i spillestyrke mellem de to spillere er. Jo større forskel, jo større handicap til den svageste af de to. Et helt tårn kunne man være heldig at få. Det siger sig selv, at udmålingen af handicap aldrig kan blive helt retfærdig. Så derfor var udmålingen lagt i hænderne på et velanskrevet medlem. Gerne opråberen. Hvis, man havde fået et for højt handicap et år, kunne man være sikker på, at det ville være mindre næste gang, man deltog. Det var i hvert fald ikke velset blandt de faste medlemmer af klubben, hvis skakdrengene løb med for mange af præmierne. Jeg har brugt lidt ekstra plads til at beskrive turneringen, netop fordi den er så speciel, og fordi den stadig pågår og afvikles på den ovenfor beskrevne måde.

Der er endnu en turnering, i hvilken skakdrengene deltog i perioden 56 til 61, som jeg gerne vil omtale. Både fordi der er tale om meget flotte resultater, men også fordi resultaterne netop viser, hvor stærke skakdrengene var blevet på det pågældende tidspunkt. Skakken i Danmark var dengang organiseret og opdelt i Provinsen og København. Hvert område afholdt hvert år sine egne mesterskaber. Først fra 1963 blev mesterskabet landsdækkende. Provinsmesterskabet blev afholdt for juniorer, 1., 2. og tredje klasse. Skakdrengene fra Skanderborg deltog i årene 1959, 60 og 61 og blev alle gangene nr. 1. I 1961 dog på deling med Hurup fra Thy, som vandt omkampen. Der var tale om 6 mands hold og f.eks. i 1959 var de fire fra Skanderborg og de to fra Odder. Skakklubberne i området havde årlige holdkampe, og derfor vidste man, at der var et par stærke juniorer i Odder, som så fik mulighed for at deltage. Holdet fra Skanderborg repræsenterede et større geografisk område, og kunne derfor have spillere med fra andre byer. I 1960 og 61 var der også spillere med fra Horsens. For at nå til finalen, som foregik i Odense, skulle holdet igennem en række kvalifikationskampe, som alle blev vundet. Det var en meget stor præstation, at så lille en klub kunne vinde mesterskabet tre år i træk. Flere af spillerne fortsatte i Skanderborg sk. og har også senere været klubmestre. Andre af spillerne har senere klaret sig godt på både national og internationalt niveau. Igennem alle årene har det været således, at man begyndte at spille i den voksne klub, så snart man var

gammel nok, stærk nok og havde lyst til det. Den gang måtte man ryge under spillet, så det kunne være noget af en prøvelse at deltage i "røg og damp" ud over det rent skaklige.

Perioden fra 1961 til 1963.

I 1961 flyttede undervisningen fra biblioteket til Morten Børup Skolen. Dansk Skoleskak var blevet etableret og havde indbudt til afholdelse af de første danske mesterskaber. For at deltage skulle deltagerne på holdet alle gå på den samme skole. Morten Børup blev valgt, fordi den klart var Kommunens største. De fleste af skakdrengene, som deltog på Biblioteket fortsatte i de nye omgivelser på skolen. Der kom også nye elever, eftersom Rode lavede et opslag med angivelse af mulighederne for at deltage.

Konceptet var det samme. Spilleaftenen startede med lidt undervisning og blev efterfulgt af skakspil mellem de fremmødte i styrkeopdelte klasser. Der var stadig præmier til alle ved sæsonens afslutning. Noget nyt var dog, at Rode Pedersen lavede en skakopgave til alle, som man fik med hjem som en form for hjemmeopgave. Man skulle så forsøge at løse den inden næste klubaften. Gerne selv og helst uden hjælp. Næste gang startede man så med at gennemgå opgaven, og den rigtige løsning blev vist på demonstrationsbrættet. Dengang havde man ikke så nem adgang til skaklitteratur, som man har nu. Økonomien var også mindre, så man var ofte som her nødsaget til selv at fabricere materialet. Senere blev opgaverne opdelt i to sværhedsgrader, således at alle havde glæde og gavn af at løse disse. Opgaverne lavede Rode i baglokalet i Ostebutikken, når arbejdet tillod det. Der skulle laves en ca. en 30 – 40 stk. per gang. Noget af et arbejde. Noget andet Rode påtog sig i denne sammenhæng var, at han begyndte på "Skak Snak", som var et blad, hvor der blev fortalt stort og småt om skak. Bladet var på en 5-6 sider og udkom en 4-6 gange om året i de ca. fem år, man lavede det. Rode lavede teksten, og Fritz Kortegaard skrev den på stencil, som så senere blev brugt til trykningen af bladet. Først på Skolens spritduplikator og siden på en sværteduplikator, som Kortegaard stod for. Bladet skiftede også navn til "Løberen" og siden " Det skæve tårn".

Skakpræmierne blev altid købt hos Aksel Nielsen i Odense. Han havde i mange år en butik, hvorfra han solgte skaklitteratur og – materialer. Han solgte også præmier. Rodes indkøb af præmier foregik hver gang på flg. måde. Han kontaktede Aksel Nielsen og angav, hvor mange præmier han havde brug for og hvor stort et beløb, han havde til rådighed. Aksel Nielsen fandt hver gang det nødvendige antal præmier. Begge havde givetvis gavn af denne ordning.

Al den undervisning og træning gjorde selvfølgelig sit til, at spillestyrken steg og blev ved at stige gennem alle årene. Vi var således mere end parate, da der blev indbudt til det første DM i skoleskak. Jeg mener, at det var 22 skoler, der tilmeldte sig turneringen. Landet blev opdelt i 10 distrikter. I hvert distrikt skulle der

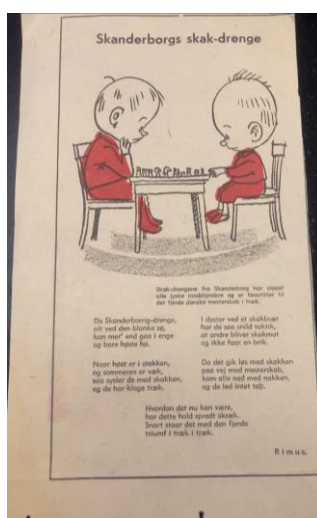
findes en vinder, som kunne gå videre til finalen. Med kun 22 deltagende skoler siger det sig selv, at der var meget stor forskel på, hvor mange indledende kampe, hvert hold skulle spille for at kvalificere sig. Vi spillede flere meget tætte kampe med de omkringliggende skoler, vi var i distrikt med. Jeg husker f.eks. at vi var i Randers, hvor vi heldigvis vandt i en meget tæt kamp. Dette var den sidste indledende kamp, og vi havde derfor kvalificeret os til finalen, som skulle foregå i Middelfart i foråret 61. Det første år var der kun syv deltagere i finalen. Vi skulle stadig spille ti kampe. Holdene ankom om lørdagen, som mesterskabet blev afholdt om søndagen, og blev indkvarteret privat. Det var stort, at Middelfart skole og by påtog sig at indkvartere så mange mennesker. Det gjorde selve afviklingen til noget ganske særligt.

Selve finalen var spændende helt til sidste parti. Resultatet af denne kamp ville afgøre, hvilken skole der ville blive den første danmarksmester i skoleskak. Heldigvis faldt resultatet ud til Skakdrengene fra Skanderborgs fordel og Morten Børup Skolen blev den første skole, der kunne kåres som danmarksmester i skoleskak.

Den lokale presse skrev om præstationen med billede af holdet og fin omtale. På skolen blev præstationen nævnt via skolens højtaleranlæg. Intet andet. Pokalen, som vi vandt til låns, blev placeret på skoleinspektørens kontor.

De to næste år blev mesterskabet også afholdt i Middelfart. Der var flere deltagende skoler for hvert år, og der var flere indledende kampe for vores vedkommende. Vi kvalificerede os hver gang, og vi vandt begge mesterskaber og dermed pokalen til ejendom. Specielt finalen i 62 var spændende. Nærmest en gentagelse af finalen i 61, hvor sidste parti, der manglede at blive færdigspillet, igen var afgørende for hvilken skole, der ville vinde DM. Det var imponerende, at vi kunne vinde tre år i træk, for der var sket udskiftninger på holdet, eftersom flere af de ældste var gået ud af skolen. Vi skulle stadig være ti på holdet, så det krævede, at reserverne var der, og at de var dygtige nok til at tage over. Det var de.

Den lokale presse skrev stadig pænt om os. Aarhus Stiftstiens rimsmed "Rimus" lavede sågar nogle vers om Skakdrengene fra Skanderborg, som blev trykt på lokalsiderne. Pokalen, som vi nu havde vundet til ejendom, vejede mindst et kilo og var i rent sølv. På Morten Børup Skolen blev den placeret i hall'en i et lille skab med glaslåger og var nu både synlig og tilgængelig for alle.



Som en ekstra bonus for at vinde DM i skoleskak fik vi mulighed for at spille landskamp mod Norge. Oprindeligt havde tanken været, at det skulle være et nordisk mesterskab, men det var kun Danmark og Norge, der kunne, ville stille et hold. Derfor blev det til tre landskampe i årene 61-63. Hver gang med dobbelt runde og hver gang spillet i skolernes efterårsferie. I 61 og 63 spillede vi i Skanderborg og 62 i Oslo.

Lampesæter fra Oslo var den skole, vi spillede mod hver gang. Den første landskamp tabte vi, og de to sidste vandt vi. Præsidenten for Norges Skakforbund deltog begge gange i Skanderborg. Vi var repræsenteret ved formanden for Danmarks Skoleskakforbund. Spillerne var indkvarteret privat. Ud over

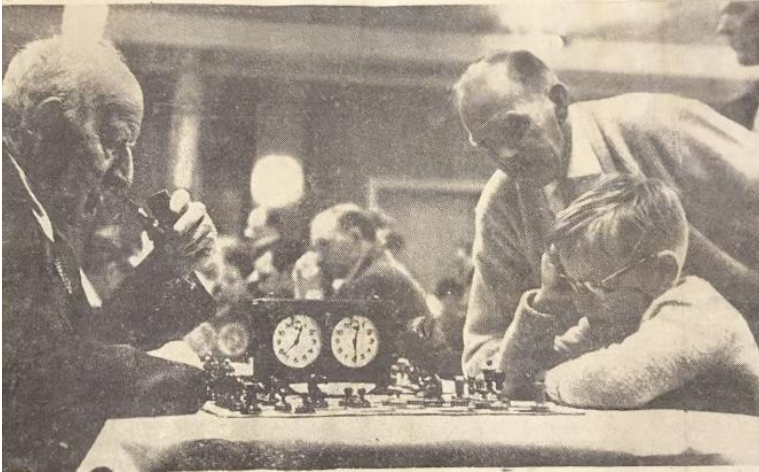
det skaklige indhold i arrangementet var der også indslag af kulturel art, hvilket gjorde oplevelsen mere bred og indholdsrig.

Turen til Oslo skulle vi selv betale. Det vil selvfølgelig sige ens forældre, men vi gjorde også en del for selv at tjene penge til turen. Vi pakkede stole på Bent Kroghs maskinfabrik, som dengang lå på hjørnet af Vroldvej og Vestergade, nogle lørdag eftermiddage. Alle, der skulle med til Oslo, deltog i arbejdet.

Gennem alle årene har holdet fra Morten Børup spillet mange andre holdkampe end de, vi skulle spille for at kvalificere os til DM finalerne. Det var som regel voksne, vi spillede mod i træningskampene. Vi har spillet mod rigtig mange af omegnsklubberne. Mod Odder, Østbirk og Sorring f.eks. Vi har også spillet mod ansatte på Slagteriet, som dengang lå, hvor Kvikly tidligere havde til huse og lærerne fra vores egen skole. De fik ikke mange point. Som regel klarede vi os godt mod de voksne, og som regel tog de det pænt. Kun ved mødet med en bestemt klub, hvor vi også vandt, blev formanden så vred, at han skældte de deltagende medlemmer ud. Få år efter var klubben opløst.

Det gode ved skak er efter min mening, at alle kan lære at spille det. Alle kan spille mod alle uanset køn, alder, nationalitet og andre forhold, der kan være med til at skille folk og nationer ad. Det er sædvane, at man hilser på sin modstander både før og efter partiet, og at man i det hele taget opfører sig respektfuldt under hele kampen. De fleste skakspillere efterlever dette, og det er noget af et særsyn, når det en sjælden gang ikke sker.

Fra den her periode vil jeg kun omtale endnu en begivenhed. I mange år blev der afholdt en turnering for seks mands hold på Østergades Hotel i Århus en søndag i februar måned. Holdene kom fra Århus og omegnskommunerne. Skanderborg Skakklub deltog gerne og også de bedste seks skoleskakkdrengene. Specielt i 1963 var vi suveræne. I løbet af ca. en times tid havde vi alle vundet vore kampe, og hvad skulle vi så få tiden til at gå med? Der var lang tid til, vi skulle tilbage til Skanderborg. Vi fandt ud af, at der var håndbold i Aarhus Stadionhal og bestemte os for at gå derud for at se kampen. Som sagt så gjort. Dengang havde Aarhus mindst tre hold i den bedste række. Jeg tror vi så Aarhus KFUM spille. Efter kampen gik vi tilbage til Østergades Hotel tids nok til at komme med hjem.



I den lokale presse kunne man dagen efter læse: Vi kom, vi så, vi sejrede. Dette er en fin beskrivelse af gårdsdagens begivenhed, men er også dækkende for det meste af det, vi deltog i hele perioden 59-67.

Perioden fra 1964 til 1967.

I midten af tresserne skulle "raske drenge" i Skanderborg gerne prøve at spille cricket og skak, for at finde ud af om det var noget for dem. Især i disse to sportsgrene havde man mulighed for vinde mesterskaber ud over, hvad man ellers kunne vinde lokalt i traditionelle idrætsgrene som f.eks. fodbold. For skoleskakkens vedkommende betød det jo, at der som regel var tilstrækkeligt med spillere at tage af. I 1967 var der 40, der deltog, hvoraf de 22 var nybegyndere. Det er altid godt at have en klasse specifik for nybegyndere. Hvis man ikke er specielt opmærksom på nybegynderne, er der en stor risiko for, at mange af dem vil stoppe i løbet af det første år. Inden de rigtigt har fået lært spillet at kende, og inden de måske rigtigt har fundet glæden ved spillet. Det kan blive rigtigt surt at tabe for mange gange i løbet af en sæson. Det undgås delvist gennem nybegynderklassen. Frafald det første år er noget alle idrætsklubber kender til og slås med.

I 1964 var over hundrede skoler tilmeldt turneringen, hvilket var noget af en stigning i forhold til de 22, der var med det første år. Over 5500 elever spillede skoleskak. Imponerende og et udtryk for at der måtte være en stor interesse for at lære spillet at kende. Allerede på det her tidspunkt var det et tema, om skak skulle være et fag i skolen på linje med andre mere traditionelle skolefag. Dengang var det kun i de såkaldte kommunistiske lande, at man havde skak som skolefag. I dag er skak som skolefag i de tre første årgange meget almindeligt verden over. Det er det, fordi oplæring i at spille skak giver ganske mange fordele. Der er dokumentation for, at det øger koncentrationsevnen og evnen til at tænke logisk, hvilket typisk øger færdighederne i matematik. Man bliver også bedre til at tåle modgang, da man under spillet konstant er udsat for, at ens modstander gør alt for at vinde over en. Man taber jo også en gang imellem, hvilket jo også skal håndteres hensigtsmæssigt. Efter min mening burde man gøre skak til et obligatorisk fag de tre første af børnenes skoleår.

I 1964 blev der lavet en ny turnering. Nu skulle vi også spille om det Jyske Mesterskab. Det var også for ti mands hold, og finalen blev afholdt inden DM i skoleskak. Også her var der indledende kampe for at kvalificere sig til finalen, men ikke så mange som til DM. Man syntes åbenbart ikke, at vi spillede tilstrækkeligt med kampe. Igen vandt vi. Den første gang med ti point ud af ti i finalen. Ganske overbevisende. Vi vandt også JM i 66 og 67.

I 1964 spillede DM finalen i Skanderborg. Vi blev ganske uvant nr. to efter Holstebro, som havde et ganske stærkt hold det år. Året efter var Holstebroholdet færdigt, fordi de fleste af spillerne gik ud af skolen. Det er sådan det kan gå, hvis man ikke har afløserne parate. I 1965 blev DM afviklet på Brobjerg skolen i Århus. Igen blev vi nr. to. Denne gang efter Brobjerg, som netop det år havde et meget stærkt hold.

I 1965 fandt man på endnu en turneringsform, som de seks bedste skoleskakhold i Danmark kunne forlyste sig med. Man oprettede det, der blev kaldt for 1. division. Den vandt vi også. Selvfølgelig, fristes jeg næsten til at sige. Denne turnering blev ikke gentaget, men pokalen vi vandt kom i Skolens pokalskab.

Vi er nu fremmes ved 1966. Skoleskakken foregår som tilsvarende det, der tidligere er blevet beskrevet. Ved DM finalen på Nr. Åby skole er vi igen tilbage på vindersporet og bliver dansk mester for fjerde gang ud af seks mulige. Vi kvalificerer os endvidere til de nordiske mesterskaber, som skulle afholdes i Oslo i august måned med deltagelse af Danmark, Sverige og Norge.

Skakdrengene fra Skanderborg var også med ved NM i Holstebro i 1964 som det fjerde hold foruden Holstebro, et svensk og norsk hold. Vi blev bedst af de fire hold.

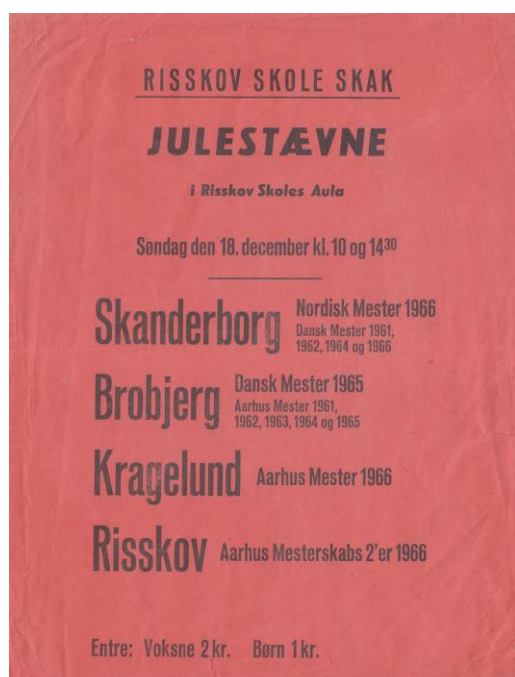
I 1966 skulle vi således til Oslo for at spille NM. Igen skulle der tjenes penge til færgeturen mellem Århus og Oslo. Denne gang forgik det ved, at vi sammen med medlemmer fra skakklubben var parkeringsvagter ved Regattafesten. Regattafesten var en tilbagevendende begivenhed dengang og meget populær længe. Det er forløberen for Smuk Fest. Dengang var der stor interesse blandt idrætsklubberne for at deltage i de praktiske opgaver, der skulle varetages i forbindelse med afholdelsen af Regattaen. Der var nemlig en ganske god betaling herfor, som jo tilfaldt en som regel slunken klubkasse. Pengene blev tjent og vi kom af sted til Oslo. Skanderborg Kommune havde sågar bevilget 400,-kr til turen. Det rent skaklige gik også godt. Skakdrengene fra Skanderborg vandt NM for anden gang.

Hjemturen blev forsinket, og det betød, at holdet først var fremme ved Mindet i Skanderborg omkring midnat. Alligevel blev holdet modtaget af Skoleinspektøren og Viceborgmesteren, samt selvfølgelig drengenes forældre og andre interesserede. Det var ganske overvældende. Interessen for Skakdrengene fra Skanderborg havde gennem årene været støt stigende, og den her modtagelse må vel nok siges at være kulminationen.

Et skakparti fra landskampen i Oslo findes i "Skakspilleren 2", som Politiken udgav i 1967. Det er Uffe Rode Pedersen, der spiller hvid mod sin norske modstander, og Uffe vinder selvfølgelig. Hvis man vil have en fornemmelse af, hvor godt en 16 årig skakdreng fra Skanderborg spillede i 1966, skal man blot

gennemspille partiet. Niveauet er godt i forhold til de muligheder, vi havde for at dygtiggøre os i sammenligning med de muligheder, unge mennesker har nu om dage. Afslutningen er flot.

Fra året 1966 er der kun en enkelt begivenhed mere, jeg vil omtale. Den forgik en søndag i december måned. Der var inviteret til en holdturnering mellem Skakdrene fra Skanderborg, Brobjerg, Risskov samt et tredje århusiansk skoleskakhold. Dette var i sig selv ikke noget særligt, eftersom vi jo gennem årene spillede massevis af holdkampe. Det specielle var den lokale annoncering omkring matchen. Uden for skolen var der anbragt en poster, der gjorde opmærksom på, at det var her og nu, at kampen mellem de fire foregik. Næsten som det var en fodbold- eller boksekamp, man reklamerede for. Entreen var 2,-kr. for voksne og 1,- for børn. Ikke noget vi var vant til, men alligevel en ekstra kolorit, som gør begivenheden nemmere at huske. Behøver jeg at nævne, at vi vandt turneringen?



Vi er nu fremme ved året 1967. Det sidste år, der skal berettes om, i dette skrift. Det meste foregik på tilsvarende vis, og som det tidligere er blevet beskrevet. Vi kvalificerede os igen til DM finalen. Holdet var på nær en enkelt spiller identisk med det fra året før. Inden DM finalen var vi en tur i Åbenrå, hvor vi spillede mod et udvalgt hold af skoleskakspillere, som kom fra forskellige dele af Sønderjylland. Ikke fra en bestemt skole som vi. Vi vandt matchen, men som så mange andre gange fik vi også en tur ud af det. Vi var en tur over grænsen både for at handle lidt ind, men også for at prøve at være over grænsen. De fleste af os havde ikke på det tidspunkt været andre steder end i Danmark. Et andet eksempel på det med at få en oplevelse ud af det udover det rent skaklige var, da vi spillede mod Sorring. Her så vi pottemagerens værksted efter kampen.

DM finalen var organiseret anderledes end de tidligere år. Holdene var inddelt i to puljer, og de tre bedste fra hver ville gå i finalen. Skakdrene blev desværre kun nr. 4 og var derfor henvist til at spille i B finalen dagen efter. Den vandt vi suverænt, men det gav jo intet mesterskab. Selvom vi "kun" var blevet nr.7

sammenlagt blev holdet alligevel inviteret med til nordiske mesterskaber, som det fjerde hold, fordi vi var forsvarende nordiske mester fra året før. Turneringen foregik i Snekkersten. Her blev holdet nr. 2 efter Norge, men foran de danske mestre.

Af de ti spillere, som holdet bestod af, ville de seks forlade skolen ved skoleårets afslutning. For en gangs skyld stod der ingen på tilsvarende niveau parate til at tage over. Holdet ville styrkemæssigt være markant svagere de kommende år. Rode havde været den ildsjæl, der havde stået for skakdrene i alle årene. Kortegaard i ca. halvdelen af perioden sammen med Rode. Rode var brændt ud. Det har ildsjæle det jo med at gøre på et tidspunkt. Det spillede givetvis ind, at man nu stod for at skulle starte forfra med opbygning af et nyt hold. De tilbageblevne spillere var nok heller ikke så talentfulde som de, der var med fra starten. Ildsjæle fungerer vel bedst, hvis der samtidig med ilden også findes en stor talentmasse, der kan arbejdes med, tror jeg. Kortegaard overtog skakdrene og fortsatte et par år, inden han overlod stafetten til en ny leder, der ikke havde været en del af denne periodes Skakdreng fra Skanderborg. Både Rode og Kortegaard fortsatte inden for Dansk Skoleskak på det organisatoriske plan. Rode stoppede efter et par år. Kortegaard var en del af det organisatoriske i flere år.

Rode ydede gennem alle årene en meget stor indsats. På alle måder; organisatorisk, praktisk og i form af rigtig mange timers indsats på alle niveauer. Rode fik Dansk Skak Unions hæderstegn bl.a. for sit arbejde med børn og unge skakspillere. Han fik også Bent Larsen pokal til evigt eje for sin indsats og sit arbejde med børn og unge skakspillere. Bent Larsen havde foræret en af sine mange pokaler til Dansk Skak Union. Her fandt man ud af, den skulle gives til Rode. Rode gav i sin høje alderdom pokalen til Skanderborg Skakklub, hvor den stadig finder anvendelse. Hvert år uddeles den til en ung skakspiller, som bestyrelsen skønner, har ydet en præstation man gerne vil anerkende.

Pokalerne, som vi vandt igennem årene, var i flere år udstillet på Morten Børup skolens hall i et vitrineskab. Det ville være nemt at åbne, hvis man havde sådanne intentioner. Også uden nøgle. Desværre blev pokalerne stjålet. De var af rent sølv. På et tidspunkt var der et rygte om, at pokalerne befandt sig på et loft i Skanderborg. De blev dog aldrig fundet, så jeg hælder mere til, at de er blevet smeltet om og anvendt til andre formål.

Skakken har medlemsmæssigt i tilbagegang i mange år. Dog har skoleskakken i en årrække været i fremgang. Det er meget glædeligt. Senest har jeg læst at ca. 33000 skoleelever deltager i dette års "skakkens dag". Lad os håbe, at tallet vil fortsætte med at vokse i årene fremover.

Hvor mange af drengene, der lærte og spillede skak i perioden 1953 til 1967, der fortsatte med at spille, har jeg ingen anelse om. Set over alle årene tror jeg ikke, der er tale om ret mange. Selv om dette er tilfældet, så føler jeg mig overbevist om, at de fleste af Skakdrene fra Skanderborg vil mindes perioden med stor glæde. Hvis de i det hele taget er i stand til at mindes noget længere!

Kære læser. Tak fordi du har givet dig tid til at læse om Skanderborg Skakdrengenes meriter i perioden 1953 til 1967. Jeg håber, at der er en anden, der vil fortsætte beretningen om Skakdrene fra Skanderborg. Der er stadig meget at fortælle.

Jan Rode Pedersen.